Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Kontroli Budżetowej

2025/2121(INI)

08.06.2026

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie zwalczania oszustw związanych z VAT – skuteczność współpracy transgranicznej w dziedzinie oszustw podatkowych VAT i ich wpływ na budżet UE
(2025/2121(INI))

Komisja Kontroli Budżetowej

Sprawozdawca: Ondřej Knotek

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie zwalczania oszustw związanych z VAT – skuteczność współpracy transgranicznej w dziedzinie oszustw podatkowych VAT i ich wpływ na budżet UE

(2025/2121(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 310 ust. 6 i art. 325 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),

– uwzględniając wniosek Komisji z dnia 14 listopada 2025 r. dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do dostępu Prokuratury Europejskiej (EPPO) i Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) do informacji dotyczących podatku od wartości dodanej na poziomie Unii (COM(2025)0685),

– uwzględniając białą księgę Komisji z 16 lipca 2025 r. w sprawie przeglądu struktury zwalczania nadużyć finansowych (COM(2025)0546),

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii[1] (dyrektywa PIF),

– uwzględniając pakiet dotyczący VAT w epoce cyfrowej, przyjęty formalnie 11 marca 2025 r.,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z 11 grudnia 2025 r. pt. „Luka w podatku VAT w Europie – sprawozdanie za 2025 r.”,

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) nr 08/2025 z 24 marca 2025 r. pt. „Oszustwa związane z podatkiem od wartości dodanej w imporcie – uproszczone przywozowe procedury celne nie zapewniają wystarczającej ochrony interesów finansowych UE” oraz sprawozdanie specjalne nr 26/2025 z 15 grudnia 2025 r. pt. „Organy UE zwalczające nadużycia finansowe – uprawnienia są jasne, ale wymiana informacji i nadzór Komisji pozostają niewystarczające”,

– uwzględniając opinię 1/2026 Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z 7 stycznia 2026 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do dostępu EPPO i OLAF-u do informacji o VAT, w której poparto ukierunkowany dostęp do danych dotyczących VAT, podkreślając jednocześnie potrzebę zachowania odrębnych systemów prawnych mających zastosowanie do egzekwowania przepisów administracyjnych i karnych,

[1] Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj.

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej z 30 marca 2026 r. pt. „Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej – zwalczanie nadużyć finansowych – sprawozdanie roczne za rok 2024”,

– uwzględniając procedurę z własnej inicjatywy wszczętą 22 stycznia 2026 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Unii w wieloletnich ramach finansowych na okres po 2027 r. poprzez przegląd struktury zwalczania nadużyć finansowych (2026/2006(INI)),

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0000/2026),

A. mając na uwadze, że wewnątrzwspólnotowe oszustwa typu „znikający podmiot gospodarczy”, powszechnie znane jako „oszustwa karuzelowe”, stanowią jedno z najpoważniejszych, strukturalnych zagrożeń dla integralności zasobów własnych UE;

B. mając na uwadze, że skuteczne wykrywanie systemów oszustw karuzelowych i ściganie ich sprawców zależy od szybkiej, ustrukturyzowanej i skutecznej pod względem operacyjnym współpracy między administracjami podatkowymi państw członkowskich, organami ścigania i organami ds. zwalczania nadużyć finansowych na szczeblu UE;

C. mając na uwadze, że w sprawozdaniu w sprawie luki w podatku VAT z 2025 r. oszacowano ogólnounijną lukę w przestrzeganiu przepisów dotyczących VAT na 128 mld EUR; mając na uwadze, że według szacunków oszustwa karuzelowe kosztują UE od 12,5 mld EUR do 32,8 mld EUR rocznie;

D. mając na uwadze, że ze sprawozdania rocznego EPPO za 2025 r. wynika, że nadużycia finansowe związane z dochodami, których wartość przekracza 45 mld EUR, stanowią ponad 67 % łącznych szacowanych szkód we wszystkich toczących się dochodzeniach; mając na uwadze, że zorganizowane grupy przestępcze rozwinęły oszustwa karuzelowe do poziomu masowego w wielu państwach członkowskich i były odpowiedzialne za 86 % strat w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej;

E. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 26/2025 stwierdzono, że chociaż OLAF, EPPO, Europol i Eurojust mają jasno określone i niepokrywające się mandaty, utrzymujące się niedociągnięcia w wymianie informacji między organami mają istotny wpływ na liczbę i terminowość dochodzeń; mając na uwadze, że ETO stwierdził również, iż Komisja nie dysponuje odpowiednimi mechanizmami nadzoru umożliwiającymi sprawdzenie, czy pełne odzyskanie kwot rzeczywiście miało miejsce w następstwie nakazów sądowych; mając na uwadze, że w swoich rezolucjach w sprawie ochrony interesów finansowych UE Parlament konsekwentnie domagał się większej sprawozdawczości w zakresie odzyskiwania środków i pilnie wezwał Komisję do przedstawiania wymiernych danych w sprawozdaniach księgowych skoncentrowanych na wymiernych rezultatach;

F. mając na uwadze, że w ramach przeglądu unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych rozpoczęto zorganizowany proces przeglądu z udziałem OLAF-u, EPPO, Europolu, Eurojustu, Eurofisc, Urzędu ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu oraz proponowanego organu celnego UE; mając na uwadze, że Komisja potwierdziła, iż przegląd unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych ma na celu stworzenie struktury legislacyjnej wieloletnich ram finansowych (WRF) na

okres po 2027 r. w odniesieniu do ochrony interesów finansowych UE;

G. mając na uwadze, że konieczne jest, aby warunkowość w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, dostęp elementów unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych do istotnych informacji ze względów związanych z prowadzeniem dochodzeń i ściganiem, rygorystyczne obowiązki jednostek koordynujących zwalczanie nadużyć finansowych (AFCOS) i skoordynowane krajowe strategie zwalczania nadużyć finansowych oraz silne mechanizmy odzyskiwania środków zostały włączone jako wymogi horyzontalne do rozporządzeń sektorowych WRF, rozporządzenia finansowego[2] i konkretnych instrumentów regulujących unijną strukturę zwalczania nadużyć finansowych;

H. mając na uwadze, że Eurofisc – wielostronna sieć urzędników łącznikowych ds. podatkowych w państwach członkowskich – okazała się skuteczna jako zdecentralizowany mechanizm wczesnego ostrzegania; mając na uwadze, że narzędzie do analizy sieci transakcji (TNA) generuje użyteczne dane wywiadowcze na temat podejrzanych transgranicznych łańcuchów VAT; mając na uwadze, że zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym zmiany rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 EPPO i OLAF uzyskałyby bezpośredni, scentralizowany dostęp do systemu wymiany informacji o VAT (VIES) i Eurofisc, w ramach swoich odpowiednich mandatów i z zastrzeżeniem zabezpieczeń w zakresie ochrony danych, jak zauważył Europejski Inspektor Ochrony Danych;

I. mając na uwadze, że oprócz oszustw karuzelowych oszustwa związane z VAT w przywozie – w szczególności nadużycia związane z procedurą celną 42 i punktem kompleksowej obsługi importu – stanowią istotne i rosnące źródło uszczuplenia dochodów; mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu specjalnym nr 08/2025 ETO wskazał słabości systemowe umożliwiające podmiotom spoza UE korzystanie z tych mechanizmów; mając na uwadze, że w odniesieniu do wniosku Komisji dotyczącego zmiany rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 Parlament wezwał do skutecznej współpracy i wymiany między organami celnymi i organami ds. VAT, aby umożliwić terminową i kompleksową kontrolę krzyżową odpowiednich informacji na temat operacji celnych i deklaracji VAT;

J. mając na uwadze, że pakiet dotyczący VAT w epoce cyfrowej wymaga wprowadzenia do 2030 r. fakturowania elektronicznego i sprawozdawczości cyfrowej w czasie rzeczywistym w odniesieniu do wewnątrzwspólnotowych transakcji między przedsiębiorstwami;

K. mając na uwadze, że AFCOS ustanowione w każdym państwie członkowskim zgodnie z art. 12 lit. a) rozporządzenia w sprawie OLAF-u[3] służy obecnie jako główny krajowy interfejs współpracy z OLAF-em i wewnętrzną warstwą unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych; mając na uwadze, że skuteczność AFCOS różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że oczekuje się, iż

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

przegląd ich roli zostanie przeprowadzony w ramach przeglądu rozporządzenia w sprawie OLAF-u;

Zwalczanie oszustw związanych z VAT w WRF na okres po 2027 r.

1. ponawia swój apel o skoordynowane działania na szczeblu UE przeciwko transgranicznym oszustwom związanym z VAT oraz wzywa państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy administracyjnej i uruchomienia wielostronnego systemu wczesnego ostrzegania przed oszustwami karuzelowymi, a także wzywa Komisję do ponownego rozważenia obniżenia progu 10 mln EUR na mocy art. 2 dyrektywy PIF, w przypadku gdy indywidualne straty krajowe mogą spaść poniżej tego progu, podczas gdy łączne straty w całej UE są znaczne; przypomina, że należy wzmocnić unijną strukturę zwalczania nadużyć finansowych w WRF na okres po 2027 r. oraz że EPPO i OLAF muszą znaleźć skuteczne rozwiązania, aby wykonywać swój mandat w odniesieniu do poważnych transgranicznych przestępstw związanych z VAT; przypomina, że oszustwa karuzelowe nasiliły się wraz z szerszym zaangażowaniem zorganizowanych siatek przestępczych, co wymaga zwiększonej wymiany i lepszej koordynacji między elementami unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych;

2. uważa, że instrumenty ustawodawcze, o których mowa w niniejszej rezolucji, mają na celu budowę podstawowej infrastruktury zwalczania nadużyć finansowych w WRF na okres po 2027 r.; podkreśla, że następne WRF i ich rozporządzenia sektorowe muszą zapewniać solidne i skuteczne pod względem operacyjnym przepisy dotyczące zwalczania nadużyć finansowych, w tym w dziedzinie ochrony VAT;

3. jest zaniepokojony powszechnym stosowaniem finansowania niepowiązanego z kosztami w odniesieniu do znacznej części programów w kolejnych WRF i ostrzega, że bez odpowiednich zabezpieczeń podejście to wiąże się ze znacznym ryzykiem dla ochrony interesów finansowych UE;

4. podkreśla w związku z tym znaczenie unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych w kontekście WRF na okres po 2027 r. i zachęca instytucje, urzędy i organy UE do zacieśnienia współpracy, w szczególności w zakresie wymiany informacji na temat przestępstw lub nadużyć w odniesieniu do funduszy UE oraz wzajemnego udostępniania swoich danych; przypomina o znaczeniu koordynacji i lepszej współpracy z organami sądowymi i policyjnymi państw członkowskich w celu zwalczania oszustw związanych z VAT;

5. w związku z powyższym wzywa Komisję do: (i) stworzenia wspólnych ram zarządzania w celu koordynacji wszystkich podmiotów zajmujących się zwalczaniem nadużyć finansowych; (ii) wdrożenia jednolitego systemu sprawozdawczości w celu konsolidacji dostępnych informacji oraz (iii) promowania szerszego wykorzystania narzędzi cyfrowych w celu poprawy gromadzenia, wymiany i analizy danych;

Współpraca transgraniczna – zlikwidowanie luki informacyjnej

6. podkreśla, że przyznanie EPPO i OLAF-owi bezpośredniego, zautomatyzowanego i scentralizowanego dostępu do VIES, Eurofisc i centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skutecznego zwalczania transgranicznych oszustw karuzelowych; wzywa Komisję do wydania właściwym organom jasnych wytycznych proceduralnych w celu zapewnienia pewności

prawa i zapobiegania wszelkim przeszkodom w skutecznym i – w stosownych przypadkach – jednoczesnym stosowaniu narzędzi administracyjnych i dochodzeniowych w sprawach karnych; podkreśla, że jeżeli zmienione rozporządzenie (UE) nr 904/2010 zostanie przyjęte, musi zostać wdrożone z pełnym poszanowaniem odrębnych ram prawnych mających zastosowanie do mandatu administracyjnego OLAF-u i mandatu EPPO w zakresie egzekwowania prawa karnego, zgodnie z opinią Europejskiego Inspektora Ochrony Danych 1/2026 z 7 stycznia 2026 r.;

7. podkreśla, że współpraca transgraniczna w zakresie oszustw związanych z VAT wymaga nie tylko wymiany danych na szczeblu UE, ale również solidnych mechanizmów współpracy dwustronnej i wielostronnej między administracjami podatkowymi państw członkowskich;

8. wzywa Komisję do wspierania działań mających na celu zwiększenie skuteczności operacyjnej Eurofisc; nalega, aby narzędzie TNA Eurofisc było dalej rozwijane za pomocą zdolności do rozpoznawania wzorców wspomaganych przez sztuczną inteligencję, co umożliwi transgraniczne wykrywanie podejrzanych łańcuchów transakcji VAT w czasie rzeczywistym; zachęca państwa członkowskie do zacieśnienia wzajemnej współpracy w ramach Eurofisc oraz do zapewnienia terminowego i pełnego dostarczania danych dotyczących transakcji;

9. podkreśla znaczenie skutecznej weryfikacji wniosków o rejestrację do celów VAT; uważa, że skupienie się na momencie utworzenia znikającego podmiotu gospodarczego jest najbardziej skutecznym pod względem strukturalnym i najbardziej opłacalnym punktem interwencji w cyklu oszustw karuzelowych;

10. przyznaje, że mechanizm odwrotnego obciążenia, przewidziany w art. 199a i 199b dyrektywy VAT[4], wykazał wyraźną skuteczność jako ukierunkowany instrument zwalczania nadużyć finansowych poprzez usunięcie strukturalnej możliwości dla znikających podmiotów gospodarczych w zakresie poboru VAT i zniknięcia przed jego zwrotem; podkreśla, że mechanizm ten powinien zostać utrzymany, a w stosownych przypadkach rozszerzony; wzywa Komisję do przedstawienia w odpowiednim czasie wniosku w sprawie przedłużenia oraz, w uzasadnionych przypadkach, rozszerzenia zakresu art. 199a i 199b na okres po 2026 r.;

11. z zaniepokojeniem zauważa, że transakcje dotyczące kryptoaktywów są coraz częściej wykorzystywane przez zorganizowane siatki przestępcze jako mechanizm warstwowania dochodów z oszustw karuzelowych związanych z VAT, wykorzystujący pseudonimizację i możliwość transgranicznego przenoszenia kryptoaktywów do szybkiego przemieszczania i ukrywania zysków z oszustw przed wykryciem; z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie dyrektywy Rady (UE) 2023/2226[5] (DAC8), która zobowiązuje dostawców usług w zakresie kryptoaktywów do zgłaszania krajowym organom podatkowym danych dotyczących transakcji związanych z kryptoaktywami począwszy od 2026 r.; wzywa Komisję, by w ramach przeglądu unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych zadbała o to, aby dane sprawozdawcze

[4] Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

[5] Dyrektywa Rady (UE) 2023/2226 z dnia 17 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (Dz.U. L, 2023/2226, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2226/oj).

zgodnie z dyrektywą DAC8 były dostępne dla Eurofisc, OLAF-u i EPPO w ramach ich odpowiednich mandatów do celów dochodzeń w sprawie oszustw związanych z VAT; wzywa Komisję do zbadania, w jakim stopniu dane zgłaszane przez dostawców usług w zakresie kryptoaktywów pomogły w identyfikacji dochodów z oszustw związanych z VAT, oraz do przedstawienia Parlamentowi i Radzie swoich ustaleń do 2028 r.;

12. wzywa Komisję do przeprowadzenia prewencyjnej oceny narażenia na ryzyko oszustw karuzelowych związanych z VAT i przestępstw finansowych mających wpływ na transakcje dotyczące jednostek emisji dwutlenku węgla i uprawnień do emisji w ramach drugiego etapu unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS2) oraz do odroczenia uruchomienia ETS2, jeżeli istnieje wysokie ryzyko takich przestępstw; przypomina, że pierwotny EU ETS był narzędziem jednego z największych systemów oszustw karuzelowych w historii UE, które w latach 2008–2009 doprowadziły do strat szacowanych na około 5 mld EUR, oraz że systemy te zostały zlikwidowane dopiero po wystąpieniu strat; nalega, aby Komisja zidentyfikowała i wyeliminowała słabości strukturalne w architekturze transakcji ETS2, zanim system ten zacznie funkcjonować; wzywa Komisję do przekazania wyników tej oceny Parlamentowi i Radzie oraz do uwzględnienia w zasadach operacyjnych ETS2 wszelkich zabezpieczeń uznanych za niezbędne;

13. wzywa Komisję, aby w technicznych ramach wdrażania pakietu dotyczącego VAT w epoce cyfrowej zadbała o to, by dane do sprawozdawczości cyfrowej w czasie rzeczywistym wygenerowane w ramach obowiązkowego fakturowania elektronicznego i obowiązkowej sprawozdawczości cyfrowej były technicznie interoperacyjne z narzędziem TNA Eurofisc i dostępne dla OLAF-u i EPPO – zgodnie z ich odpowiednimi mandatami i z zastrzeżeniem mających zastosowanie przepisów o ochronie danych – do celów wykrywania transgranicznych oszustw związanych z VAT; wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi i Radzie do 31 grudnia 2031 r. sprawozdania na temat wyników operacyjnych wykorzystania danych dotyczących VAT w epoce cyfrowej w transgranicznych przypadkach wykrywania oszustw związanych z VAT, w tym liczby wszczętych spraw, szacowanych zidentyfikowanych strat i odzyskanych kwot;

Reforma unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych

14. z zadowoleniem przyjmuje przegląd unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych przeprowadzony przez Komisję jako terminową i kompleksową inicjatywę mającą na celu mapowanie istniejącej struktury, identyfikację luk i promowanie spójności w całym cyklu zwalczania nadużyć finansowych; podkreśla, że przegląd ten jest okazją do ustanowienia prawdziwie zintegrowanych unijnych ram zwalczania nadużyć finansowych przed WRF na okres po 2027 r.;

15. wzywa Komisję do dopilnowania, aby komunikatowi z 2026 r. wynikającemu z przeglądu unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych towarzyszył konkretny pakiet legislacyjny obejmujący racjonalnie oczekiwane zmiany rozporządzenia w sprawie OLAF-u i rozporządzenia w sprawie EPPO[6] oraz, w stosownych przypadkach,

[6] Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej („EPPO”), (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/2021-01-10).

wynikające z tego dalsze zmiany rozporządzenia w sprawie Europolu[7], rozporządzenia w sprawie Eurojustu[8], ram zarządzania Eurofisc i dyrektywy PIF; podkreśla, że Parlament oczekuje, iż przegląd unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych doprowadzi do uzgodnionych wiążących zmian legislacyjnych, a nie tylko do wytycznych dotyczących koordynacji;

16. podkreśla, że przegląd unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych musi zapewnić odpowiednie kanały sprawozdawczości, jasne warunki i jednolite warunki dotyczące środków i działań przyjętych w celu ochrony dochodów i zasobów własnych opartych na VAT, prezentując jasne dane i liczby dotyczące osiągniętych wyników i ich wpływu na budżet UE, tak aby umożliwić jasne zrozumienie osiągnięć unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych w stosunku do zamierzonych celów i zainwestowanych zasobów;

17. wzywa Komisję do wykorzystania przeglądu unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych do rozwiązania problemu deficytu w zarządzaniu stwierdzonego w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 26/2025, braku rozliczalności oraz braku szerszego przeglądu strategii i priorytetów poszczególnych elementów; wzywa do ustanowienia ustrukturyzowanej, regularnej sprawozdawczości na temat działań następczych podjętych w odpowiedzi na zalecenia OLAF-u i wyroki w sprawach EPPO;

18. uważa, że przegląd unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych musi zapewnić jaśniejszą strukturę, tak aby funkcja dochodzeń administracyjnych OLAF-u mogła uzupełniać mandat EPPO w zakresie ścigania przestępstw; z zaniepokojeniem zauważa, że mniej niż 1 % sprawozdań dla EPPO pochodzi od OLAF-u; podkreśla, że przyszły pakiet legislacyjny dotyczący unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych musi zapewnić rzeczywistą komplementarność między OLAF-em a EPPO dzięki prawnie wiążącym protokołom wymiany informacji i automatycznym mechanizmom odsyłania spraw oraz obejmować obowiązki sprawozdawcze w tej konkretnej sprawie wobec Parlamentu i Rady;

Elementy unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych – rozporządzenie w sprawie OLAF-u

19. wzywa Komisję do przedstawienia ukierunkowanych zmian do rozporządzenia w sprawie OLAF-u w celu wzmocnienia roli AFCOS; podkreśla, że w rozporządzeniu należy jasno określić minimalne wspólne funkcje AFCOS, w tym ich współpracę z OLAF-em na wszystkich etapach cyklu dochodzenia, a także terminowe dostarczanie informacji na temat działań następczych podjętych w odpowiedzi na zalecenia OLAF-u;

20. uważa, że obecny mandat OLAF-u należy ocenić pod kątem jego adekwatności w odniesieniu do transgranicznych dochodzeń związanych z VAT, i w związku z tym wzywa Komisję do oceny, czy rozporządzenie w sprawie OLAF-u powinno zostać

[7] Tekst skonsolidowany: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/2026-01-11).
[8] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylenia decyzji Rady 2002/187/WSiSW (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/2025-11-04).

doprecyzowane lub zmienione w celu usunięcia wszelkich niejasności co do kompetencji OLAF-u w odniesieniu do oszustw związanych z VAT mających wpływ na budżet UE;

21. oczekuje, że w pakiecie legislacyjnym dotyczącym unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych wprowadzone zostaną środki mające na celu zapewnienie odpowiednich działań następczych w związku z zaleceniami OLAF-u, w tym wzmocniony mechanizm „przestrzegaj lub wyjaśnij" zarówno dla organów krajowych, jak i służb Komisji, z prośbą o wykonanie zaleceń OLAF-u dotyczących odzyskania środków finansowych w rozsądnym terminie albo o przedstawienie uzasadnienia;

22. wzywa Komisję do regularnego składania Parlamentowi i Radzie sprawozdań na temat wskaźnika wdrożenia zaleceń OLAF-u, w tym w sprawach związanych z VAT;

Elementy unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych – rozporządzenie w sprawie EPPO i dyrektywa PIF

23. ponawia swój wieloletni apel do Komisji o ocenę, czy należy obniżyć próg 10 mln EUR na podstawie art. 2 dyrektywy PIF, ponieważ może on nie obejmować systemów wewnątrzwspólnotowych oszustw typu „znikający podmiot gospodarczy" funkcjonujących w wielu państwach członkowskich, oraz, w stosownych przypadkach, o zaproponowanie poprawki mającej na celu rozwiązanie tej kwestii;

24. jest świadomy ważnej roli, jaką EPPO odgrywa w ochronie interesów finansowych UE; uważa, że trwający przegląd rozporządzenia w sprawie EPPO powinien potwierdzić mandat EPPO, umożliwiając niezbędne skupienie się na przestępstwach mających wpływ na budżet UE, i wzywa do podjęcia kroków w celu zapewnienia, aby EPPO – w ramach swojej zdolności operacyjnej – była w stanie prowadzić złożone, podlegające wielu jurysdykcjom dochodzenia w sprawie oszustw karuzelowych związanych z VAT;

25. podkreśla, że przegląd rozporządzenia w sprawie EPPO ma rozwiązać zasadniczą kwestię odzyskiwania zasobów UE, w przypadku których doszło do nadużyć finansowych i innych przestępstw oraz które zostały zajęte i skonfiskowane w następstwie interwencji EPPO; zwraca uwagę, że art. 38 rozporządzenia w sprawie EPPO stanowi, że postępowanie ze skonfiskowanymi zasobami jest regulowane prawem krajowym, a jeżeli postępowanie przygotowawcze prowadzone przez EPPO kończy się wydaniem prawomocnego nakazu konfiskaty, zasobami lub zajętymi kwotami zarządza się zgodnie z procedurami i prawem krajowym danego państwa członkowskiego;

26. rozumie i akceptuje obecną dyscyplinę, zgodnie z którą po wydaniu prawomocnego wyroku stosuje się standardowe krajowe procedury zbywania aktywów; zauważa, że w związku z tym nie istnieje obecnie żaden ustanowiony krajowy lub europejski mechanizm prawny, który zobowiązywałby państwo członkowskie do przekierowania skonfiskowanych środków pieniężnych pochodzących z przestępstwa bezpośrednio do budżetu UE, a w przypadku gdy sąd krajowy wydaje prawomocny nakaz konfiskaty w sprawie prowadzonej przez EPPO, środki finansowe nie trafiają zgodnie z prawem do skarbu państwa lub budżetu krajowego tego państwa członkowskiego;

27. zauważa, że odzyskane kwoty, które są kierowane do budżetu UE po ich zajęciu przez EPPO i konfiskacie przez sądy krajowe, są ograniczone; podkreśla, że ostateczne

odzyskanie utraconych środków technicznie wykracza poza mandat operacyjny EPPO oraz że kompetencje EPPO wygasają po zabezpieczeniu wyroku skazującego i nakazu konfiskaty; uważa, że należy dodać szczegółowy przepis precyzujący role i obowiązki, z uwzględnieniem potrzeby zaangażowania organów UE w proces odzyskiwania należności, bez uszczerbku dla uzasadnionych praw i oczekiwań zainteresowanych stron, które poniosły szkodę; utrzymuje, że organ budżetowy i organ udzielający absolutorium muszą w pełni zrozumieć skutki finansowe konfiskat i ich wykonania;

Elementy unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych – rozporządzenie w sprawie Europolu

28. z zadowoleniem przyjmuje trwającą ewolucję strukturalną roli operacyjnej Europolu i wzywa do przeglądu rozporządzenia w sprawie Europolu w celu rozszerzenia mandatu Europolu w zakresie analizy i wsparcia w przypadkach oszustw związanych z VAT;

29. zwraca się o przyznanie Europolowi zdolności prawnej do formalnego proponowania EPPO i właściwym organom krajowym wszczęcia transgranicznych dochodzeń w sprawie oszustw związanych z VAT, jeżeli przeprowadzona przez niego analiza dużych zbiorów danych wykaże istnienie systematycznych transgranicznych siatek przestępczych; nalega, aby narzędzia wywiadu finansowego Europolu wspomagane przez sztuczną inteligencję były w pełni wykorzystywane do wspierania działań narzędzi TNA Eurofisc w kwestiach związanych z VAT oraz, w stosownych przypadkach, do wspierania wszystkich operacji unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych;

Elementy unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych – rozporządzenie w sprawie Eurojustu

30. wzywa Komisję do uwzględnienia w przeglądzie rozporządzenia w sprawie Eurojustu przepisów wzmacniających rolę koordynacyjną Eurojustu w złożonych, podlegających wielu jurysdykcjom sprawach dotyczących oszustw związanych z VAT; proponuje utworzenie w ramach Eurojustu specjalnej zdolności w zakresie koordynacji operacyjnej w sprawach dotyczących oszustw związanych z VAT;

31. podkreśla, że zmienione rozporządzenie w sprawie Eurojustu musi wzmocnić współpracę sądową w zakresie zamrażania aktywów i gromadzenia dowodów; podkreśla, że sieć sądowych punktów kontaktowych Eurojustu musi być w pełni operacyjna w zakresie wykonywania europejskich nakazów dochodzeniowych w dochodzeniach dotyczących oszustw związanych z VAT;

Odzyskiwanie kwot, których dotyczyły nadużycia finansowe

32. podkreśla, że odstraszanie i skuteczna ochrona interesów finansowych UE wymagają nie tylko prowadzenia dochodzeń i ścigania oszustw związanych z VAT, ale również skutecznego odzyskiwania nielegalnie przekierowanych kwot; ubolewa nad utrzymującą się fragmentacją i niską skutecznością procesów odzyskiwania środków, co podkreślono w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 26/2025 i sprawozdaniach rocznych OLAF-u; zauważa, że w swoich rezolucjach w sprawie ochrony interesów finansowych UE Parlament wielokrotnie wzywał Komisję do prowadzenia bardziej rygorystycznej sprawozdawczości w zakresie odzyskiwania środków, ale nie osiągnął zadowalających wyników;

33. wzywa Komisję do stworzenia ustrukturyzowanego mechanizmu monitorowania działań następczych podjętych w odpowiedzi na wyroki skazujące EPPO i zalecenia administracyjne OLAF-u w sprawach związanych z VAT, określającego kwoty faktycznie odzyskane w porównaniu z kwotami zalecanymi do odzyskania, oraz zwraca się do Komisji o przedstawianie Parlamentowi i Radzie rocznych sprawozdań w tej sprawie;

Oszustwa związane z VAT w imporcie i związek z oszustwami celnymi

34. z zaniepokojeniem odnotowuje ustalenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 08/2025 w sprawie oszustw związanych z VAT w imporcie, w którym stwierdzono systemowe uchybienia w egzekwowaniu obowiązków związanych z VAT przy imporcie; podkreśla, że nieuczciwe zaniżanie wartości celnej, nadużywanie zwolnień z VAT przy imporcie oraz infiltracja przepływów w handlu elektronicznym z państw trzecich stanowią coraz większy wektor utraty dochodów, który jest ściśle powiązany z wewnątrzwspólnotowymi oszustwami związanymi z VAT;

35. wzywa Komisję, aby w pakiecie legislacyjnym dotyczącym unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych zajęła się podatnością na zagrożenia zidentyfikowane w procedurze celnej 42 i punkcie kompleksowej obsługi importu; podkreśla, że architektura techniczna regulująca unijne centrum danych celnych musi być od samego początku zaprojektowana w taki sposób, aby zapewnić pełną interoperacyjność w czasie rzeczywistym z narzędziem TNA Eurofisc oraz z systemami dochodzeniowymi OLAF-u i EPPO w ramach ich odpowiednich mandatów; wzywa Komisję do zapewnienia automatycznego porównywania danych ze zgłoszeń celnych z rejestrami VAT w VIES i ze wskaźnikami ryzyka Eurofisc;

°

° °

36. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Prokuraturze Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.